

УВОД

Заложно право је институт грађанског права који је био прописан још у Хамурабијевом закону, а познаје га и старо римско право. Значај заложног права као средства обезбјеђења потраживања долази до изражаја усавршавањем тржишне привреде. Бавити се овим институтом старим скоро као и људска цивилизација је изузетно сложен задатак. Основни циљ постојања института заложног права био је и остао осигурање наплате потраживања. Ради се о стварном праву које је апсолутно и изведено од права својине, а има за циљ да осигура да ће се неки облигационоправни уговор извршити и да ће се повјерилац наплатити из вриједности заложене ствари или права уколико дужник не испуни своју доспјелу обавезу. Заложно право обухвата низ сложених односа с једне стране заложног повјериоца, а с друге стране заложног дужника или власника ствари, других заложних повјерилаца итд.

Средства обезбјеђења потраживања могу бити лична (персоналана) и стварна (реална) а основни циљ њиховог постојања је да појачају повјерење повјериоца у солвентност дужника али и да објезбједе принудну наплату потраживања. Најзначајнија лична средства обезбјеђења потраживања су уговорна казна, јемство, одустаница али и мјеница, авал, банкарска гаранција као лична средства обезбјеђења потраживања при пословању са банкама. Ипак, у савременим правним системима који прате развој привреде и привредних односа већи значај имају реална средства обезбјеђења потраживања (капара, кауција, задржавање права својине, ретенција, фидуција, хипотека и ручна залога) у односу на лична, иако можемо рећи да су у периоду социјализма она била занемарена. Реална средства обезбјеђења потраживања дјелују *erga omnes*, а њихове релевантне карактеристике су право првенственог намирења и право следовања. Најзначајније средство обезбјеђења потраживања је заложно право. Капитализим, а посебно развој кредитног тржишта условио је потребу да се заложном праву да много већи значај и да се његова примјена данас подразумјева.